

باقلم: دانشمند محترم

آفای حسین شب زنده‌دار

آثار شوهم عیاشی

دانشمندان «علم الاجتماع» معتقدند که عظمت، هاو و نقدم‌هائی که در اثریک سلسله کوشش و فعالیت‌های خستگی ناپذیر نصیب ملتی می‌شود تا آنکاه آن شکوه و جلال برای آنها باقی است و همای مجد و استقلال بر سر آنها سایه افکن است و بپرتوگاه انحطاط و ذلت سقوط نمی‌کنند که اشتغال بعیاشی و خوشگذرانی افرادی بین آنها رسوخ پیدا نکرده باشد و زمامداران آنها بجهای تدبیر در حفظ پایه‌های قدرت و شوکت خود در بزم‌های عیش و نوش و آغوش دلبران سیمین تن بیهوده وقت نگذرانند؛ زیرا دام عزت و بقاء شوکت منوط بدادشتن یک روح سلحشوری و دلاوری، و اعمال یک سلسله نیرو و قدرت‌های سرشاری است که اصولاً با عیاشی و غوطه وری در ناز و نعمت و بنده شهوات بهیمی بودن سازش ندارد.

و اتفاقاً مقام زمامداری و پیشوائی، طبعاً با روح آسایش طلبی

وراحت جوئی همراه است و بموازات یکدیگر پیش میروند؛ زیرا هر حکومت وسیعی قهرآ در آمدهای مختلف فراوان دارد و در آمدهای سرشار ارتباط مستقیم با توسعه در تعریش و کامرانی ولذت جوئی افراطی دارد؛ از این رهگذر است که در تاریخ، زمامدارانی را که در اثر تندری و در شهروانی سقوط کردند و خانواده‌ها و ملتهای که در اثر غوطه وری در منجلاب عفتی و هوی پرستی؛ بنیان کن شده واستقلال وحیثیت خود را از دست داده اند فراوان مشاهده می‌کنیم.

دانشمند اجتماعی «ابن خلدون» در «مقدمه» سه فصل متواالی راجع به آثار توسعه دولتهای اسلامی دارد.

۱. «فصل فی ان من طبعة الملك الترف»؛ فصلی در اینکه زمامداری طبعاً با تندروی در لذات همراه است.

۲- «فصل فی ان من طبعة الملك الدعة والسكون»؛ فصلی در اینکه زمامداری طبعاً با آسایش طلبی همراه است.

۳- «فصل فی انه اذا استحققت طبعة الملك من الانفراد بالمسجد وحصول الترف والدعة اقبلت الدولة على الهرم»؛ فصلی در اینکه وقتی پایه‌های شخصیت زمامدار مستحکم شد و آزادی در شهروانی و راحت جوئی برای او پیداشد آن دولت روبروی می‌ورد.

برای نشان دادن نمونه لازم نیست خیلی راه دور بر ویم، زیرا همین مقدار کافی است از نظر بگذرانیم که ضربه و شکست عجیبی که بملت کهن سال و نیرومند فرانسه در چنگ اخیر وارد شد بقصیدق یکی از رجال آنجا، بزرگترین علت شکست آنها فرورفتن در کرده ابهای

شهرت و ابتلاء بتمن پروری و عیاشی و کامرانی بود.

این فلسفه اجتماعی که جامعه شناسان در سر تطور امام، و افتادن از اوج عظمت و رفعت، به دره انحطاط و ذلت بیان نموده اند، همان «سنن الہبیه» ایست که قرآن مقدس توضیح داده و اعلان خطر نموده است.

و اذا اردنا ان نهلك قريه امر نامتر فيها فمسة و ا فيها افحى عليهها
الفول فدهر نهاها تدهير آ (آية ۱۷ سوره بنی اسرائیل)

یعنی و چون خواهیم قریه ای را هلاک کنیم عیاشانش را بسیار کنیم سپس آنها (با اختیار خود) عصیان و رزند تا مستحق عذاب شوند آنگاه ویرانش کنیم

عظمت دیروز و انحطاط امروزها

راجع بعظامت و شوکت همه جانبیه ای که در اندک زمانی نصیب مسلمین شد باید گفت قولی است که جملگی^۱ برانند و موجب شگفت و حیرت جامعه شناسان شده است.

گوستاولوبون در کتاب «سر تطور الامم» میگوید قابلیت فتوون، در هیچ ملتی که تازه راه ترقی را می پیماید به حد کمال نمیرسد مگر آنکه سه نسل بر آن بگذرد، با این ترتیب که نسل اول دوره تقلید و نسل دوم نسل تکوین و نسل سوم نسل استقلال و تخصص خواهد بود فقط ملت عرب بود که این قابلیت برای آنها در همان نسل اول کامل گردید و از دوره شروع؛ هزایای خود را در آن ظاهر

ساختند (۱)

باز او میگوید مدار علوم ما فقط مسلمانان بودند که اروپا را تربیت کرده بشاهراه تمدن و ترقی رهبری کردند : (۲) حرجی زیدان میگوید : از تاریخ اسلام تمدن جدید سر زده و تمدن دنیای قدیم با آن پایان یافته است (۳)

«دوزین» خاور شناس هلندی میگوید بعد از آنکه عرب دیانت یافت و بقرآن ایمان آورده و دلها بنور دین حنیف اسلام روشن شد مسلمین با لباس نوی در برابر تمام مردم روی زمین عرض اندام نمودند که آن آئین صلح طلبی و آرامش خواهی و آزادی افکار در معاملات و کردار بود و همان ظائز اینگونه تصدیقها!

اما موجباتی که میتوان عمدۀ آنرا عیاشیهای فراوان زمامداران و تند رویهای آنها نسبت بشهروات در بحبوحۀ تقدم و تفوق حکومت اسلام نامبرده، سبب شد که قدریجًا دولت اسلامی تجزیه شد و شکست. های فاحشی برپیکر آن وارد آمد تا امروز مشاهده میکنیم چه اندازه ور شکست شده ایم که از طرفی همان دنیای اروپا که اساس تمدنش رهین تمدن ما بود باسas پیشرفت ما، یعنی قرآن مقدس ما خورده نا روا بگیرد و بگوید : علت عقب ما ندگی مسلمین کتاب آسمانی آنهاست.

(۱) معجزه جاویدان

(۲) تمدن اسلام و عرب

(۳) تاریخ تمدن اسلام ج ۱ صفحه ۱

از طرف دیگر هم خود ما همه گونه شخصیت و حیثیت را ازدست داده و چشم برآه سوغات‌های واردۀ از دروازۀ اروپا نشسته ایم شاید محتاج بیند کر نباشد که هیچ شکستی برای یک ملت بالا تراز شکست استقلال فکری و از دست دادن اراده خود در برای بر اراده دیگران نیست ولی متأسفانه وضع ما بجایی رسیده که هر چه دنیای اروپا بر او صحه گذاشت ما هم صحه میگذاریم و بهر چه آنها گفتندنادرست ، ما هم کورانه میگوئیم نادرست است .

ما چیز هائی داریم که بطور مسلم سر چشمه آن قوانین اسلامی است ولی الان طوری شده که تا بعنوان یک فکر اروپائی بر ما تحمیل نشود خریدار آن نیستیم ، بلکه با یک نظر تمسخر آمیز یا و نگاه میکنیم ، فی المثل همه میدانیم که اسلام پا فشاری مخصوصی دارد که مردم مواظب باشند خورده نان دور نریزنند و تکه‌های نان را در کوچه‌ها و یا خانه‌ها لگدمال نکنند ؟ اما همین قانون مقدس برای جمعی از روشن‌فکران ما ! ارزشی ندارد بلکه خرافات یک مردم مذهبی حساب میکنند!

یکی از دوستانم میگفت بایکی از این آقایان همراه بودم اتفاقاً مرد محترمی در کوچه خم شدو خورده نانی که ریخته بود جمع کردن گاهدیدم همان آقادر پیچ و تاب مخصوصی رفت و چند جمله مسخره بر زبان آورده ولی وقتی به عنین آقا گفته شود در پاریس باین موضوع اهمیت فراوان داده میشود تا آنجا که در مدارس و مهمانخانه‌ها تابلو هائی به عنین منظور نصب شده که خاطر هر شخص واردی را بخود جلب میکند

آن‌اظرش عوض شده زیر احوال دیگر از دریجهٔ یک فکر اروپائی باونگاه می‌کند.

یکی از فضلاهای محترم کشور ما در کتاب خود می‌نویسد: یادم هم آید وقتی جزء دستهٔ محصلین اعرابی دولت، وارد فرانسه شدم و مارا در یکی از لیسه‌های پاریس منزل دادند در تالار نهار خوری دیدم تابلوهای بدیوار مکرر نوشته‌اند: «اگر بخواهید فرانسوی خوای باشید نان را تفریط نکنید».

سپس مینویسد: البته آن لیسه، لیسه لا ئیک یعنی مدرسهٔ غیر مذهبی بود و این اوحه‌ها را لاحظات تعليمات مسیح نزد بودند، بلکه صرفاً روی منافع ملی و جلوگیری از فساد مادی بود که در نتیجهٔ یہ مبالغی بسیار جزئی، ولی دسته‌جمعی اطفال بود.

یک نمونه از «عبدیت فکری» این است که هزار سال تمام جسد «بوعلی سینا» در کشور ما بود و هفت‌صد سال کتب «خواجہ نصیر الدین» طوسی و خدمات او در برآورده بود و اسلام هم نسبت بتجلیل از مقام علمی دانشمندان پا فشاریهای داشت، ولی چه شد که وقتی اروپائیها بمنظور یاد بود از دانشمندان خود مجالس جشن پرشکوی اقامه نمودند، آن وقت بفکر جشن هزاره بوعلی و هفت‌صد مین سال خواجه افتادیم؟! و باز چطور شد که این همه‌تاکیدات اسلام در بارهٔ «حمایت حیوانات» را نادیده میگرفتیم اما امروز بعنوان یک فکر اروپائی این‌همه اورا تقدیس مینهایم؟! و ...

کم کم از مقصود دور افتادیم. میخواستیم از عیاشیهای زمامداران

چیزی کفته باشیم .

بلد الدین فرماندار موصل می گوید در آن روز های بحرانی که سپاه مغول بجان کشور اسلامی افتاده بود و باقتل نفوس و خراب کردن شهرها هر آنی پیش میرفتند در چنین هنگام که موکر خلافت (بغداد) در آستانه سقوط بود نامه ای از مستعصم خلیفه وقت بدستم رسید که دستور داده بود که عده ای از زنان نوازنده را پیش او اعزام بدارم ، و در همین حال قاصدی از هلاکوارد « موصل » شد و حامل پیامی از او بمن بود که هر چه زودتر تعدادی منجنيق و اسباب قلمعه گیری برای آنان فراهم نمایم ، سپس فرماندار موصل می گوید من پس از مطالعه رو بحضور کردم و گفتم هردو نامه را مطالعه کنید و بر اهل اسلام گریه کنید ، خلیفه مسلمانان از هن خواننده و نوازنده می خواهد و پیشوای کفر از من اسباب فتح و پیروزی ! ! (۱)

جرجی زیدان می گوید : رجال دولت و بزرگان برای بزم عیش و نوش جامه های مخصوصی بر می کردند و آنرا جامه بزم (ثیاب - المناجمه) می خوانند که از پارچه های رنگین (زرد - سرخ - سبز) شفاف تهییه می شد سپس آنرا با عطر و مشک خوشبو می ساختند (۲) باز او می گوید کنیزی بنام (ذات الحال) چنان بر عقل هارون چیره شد که روزی نزاو سو گندیا کرد که هر چه بخواهد بُوی بدهد خال دار گفت میل دارم « حمویه » هفت سال تمام فرمانروای امور

(۱) مکتب اسلام شماره ۱ سال ۳

(۲) تاریخ تمدن اسلام جلد ۵ صفحه ۱۱۷

لشکری و مالی و کشوری فارس باشد، هارون فوری فرمان مزبور را امضاء کرد و با ولیعهد خود شرط کرد که اگر پیش از هفت سال هارون بعیره ولیعهد او را معزول نسازد (۱).

باز می گوید: در حرم سرای هارون دو هزار کنیز بود از آن جمله سیصد کنیز که فقط ساز میزند و آواز میخوانند (۲). روزی کنیزی بنام «حبابه» برای یزید بن عبد الملک شعری خواند یزید از شنیدن آن شعر چنان بهیجان آمد که فریاد کنان بخيال پرواز افتاب حبابه گفت پرواز نکن ما بتوكارداریم یزید گفت نه بخدا سو گند الان پرواز میکنم حبابه گفت مملکت را بکی میسپاری: یزید دست حبابه را بوسیده گفت ملت اسلام و مملکت اسلام را بتوفیض میکنم (۳).

همین حبابه وقتی در اثر حبّه انگویری که یزید از روی هستی بطرف او پرت کرد و در گلوی او ماند، خفه شد یزید لاشه او را تا سه روز بغل گرفته میبسوید و میبتوئید و گریه میکرد و بالاخره سر انجام در اثر گریه بسیار در راه معشوقه ای که جان داده بود خود او هم پس از هفت روز جان داد (۴).

حالا که این چند سطر از عیاشیهای افراطی اینان خواندیم با موجباتی که برای شکست فرانسه ذکر نموده اند و بطوریکه ادعاء شده است

(۱) تاریخ تمدن اسلام ج ۵ صفحه ۳۷

(۲) تاریخ تمدن اسلام ج ۵ صفحه ۱۶۸

(۳-۴) تاریخ تمدن اسلام ج ۴ صفحه ۱۴۰

همه آنها مربوط به جهات اخلاقی است مقایسه کنید تا علل احتباط اطمینان خوبتر روش نگردد.

وقتی «دادایه» در پشت میز خطابه قرار گرفته خطبه پرشور و حماسه خود را ایراد میکرده و هشت بسته خود را بسته بروی میز خطابه میکوبید، در همین موقع یکی از مردان زیرک و دقیق که در گوشة تالار نشسته بود آهسته میگفت دست بسیار با قدرت، روی میز میخورد ولی افسوس که بجای دستکش پولادین مردانه دستکش حریر زنانه پوشیده است (۱)

و همینطور راجع به «پل ری نو» یکی دیگر از نخست و زیران آن کشور میگویند در همان موقع که بمب افکن‌های سنگین دشمن شهرهای فرانسه را بسته بود و بصورت جهنم در آورده بود، نخست وزیر برای اینکه از هر کثرت اراده مشترک استمداد کند و عده‌ای از هوا پیما برای مبارزه با نیروی هوایی دشمن طلب کند نتوانست از هیچیک از سه دستگاه تلفنی که روی میز کارش بود استفاده نماید زیرا با هر کدام میخواست صحبت کند صدای معشوقه‌اش را میشنید و در اثر دخالت این معشوقه در امور سیاسی و اداری و لشکری و عزل و نصب اشخاص نظام مملکت از هم پاشیده شده بود (۲).

همین عیاشیها و نبال فحشاء رفتن هاست که کشورهای متعدد ! !
کنونی را بسقوط قطعی تهدید میکنند و مردم روش بین آنسامانها را

(۱) سخنرانی‌های بلاغی

(۲) سخنرانی‌های بلاغی و برهان قرآن.

سخت ناراحت نموده است و از وضع فعلی رسماً اظهارا نز جار می‌کنند.
 دکتر «کارل» فرانسوی مشهور پس از آنکه امریکا و انگلستان
 و روسیه و فرانسه و آلمان را تهدید بخطر نموده می‌گوید: «کم کم
 به ضعف تمدن خود پی میبریم» بسیارند کسانی که امور وزرها ای از قید
 بندگی اصول اجتماع امروزی را آرزو می‌کنند باره‌یگر خاطرخوانده
 محترم را به همان آینه کریمه‌ای که گذشت جلب می‌کنیم و بیداری دولت
 و ملت و رهائی آنان را از قید شهوات بیهوده خواهانیم «و اذا اردنا ان
 نهلك قریبة امرنا هتر فيها ففسدوا فيها فحق عليهما القول فدمراها
 تد هیرا » .

دین جهانی

Le Comte de Boulamsulliess می‌گوید:

محمد ﷺ سیستم مذهبی خود را تنهاد راحساسات
 هموطنان و مناسب فهم و عادات جاری سر زمین خود؛
 قرار نداد؛ بلکه مذهبی مناسب و سازگار با افکار عمومی
 بشر می‌باشد؛ اوی بیش از نصف بشر را در کمتر از چهل
 سال بسوی عقیده خود متوجه کرد...
 Le Vie de Mohamda

۱۴۳۱۷۳۱ آمستردام ص